Vállalkozás gazdaságtan

SZIKORA PÉTER

2015-2016 TAVASZ

Költségek fogalma

Költség – a tevékenység érdekében történő élő- és holtmunka felhasználás pénzben kifejezett értéke (összköltség).

Költségek fogalma

Önköltség – a termék egységére vagy meghatározott mennyiségére vonatkozó költség (átlagköltség). Átlagköltség =összköltség/kibocsátás.

Költségek fogalma

Határköltség – a kibocsátás újabb egységének előállításához szükséges többletköltség, az egymást követő kibocsátások különbsége

Költség és kiadás közötti különbség

Költség: a tevékenység érdekében történő élő- és holtmunka felhasználás pénzben kifejezett értéke.

Költség és kiadás közötti különbség

Kiadás: pénzügyi fogalomként értelmezve, tényleges pénzkiadást, kifizetést jelent. (Cash-flow kategóriához kötött).

Költség és kiadás közötti különbség

Ráfordítás: az adott időszak értékesítéséhez, a kibocsátott teljesítmények előállításához szükséges erőforrások mennyisége. Vannak elemei, amelyeket az eredmény terhére számolunk el, illetve olyan elemei, amelyeket korábban számoltunk el költségként (saját termelésű készletek állományváltozása).

Költségek osztályozása

Költségnemek szerint (megjelenési forma szerint)

Összetettség szerint

Termelési volumenhez való viszony szerint

Elszámolás módja szerint

Költségnemek szerint

Anyagköltség: azok a ráfordítások, amelyek korábbi termelési folyamatban keletkeztek, és amelyeket áruvásárlással szereztek be (pl.: alap-, segéd-, üzemanyag, energia, alkatrészek).

Költségnemek szerint

Bérköltség: élőmunka ellenértékeként a dolgozók részére kifizetett pénzösszeg és természetbeni járandóság együttes értéke.

Költségnemek szerint

Bérek járulékai: a vállalattól független mértékű kifizetendő összeg.

Költségnemek szerint

Értékcsökkenési leírás: tárgyi eszközök elhasználódásának amortizációs költségként való elszámolása. Mértéke a leírási kulcs, amely százalékos formában fejezi ki, hogy a tárgyi eszközök bruttó értéke után mennyi értékcsökkenést kell költségként elszámolni.

Költségnemek szerint

Egyéb költségek:

- Anyag- és bérjellegű egyéb költségek
- Nem anyagjellegű szolgáltatások
- Bankköltségek

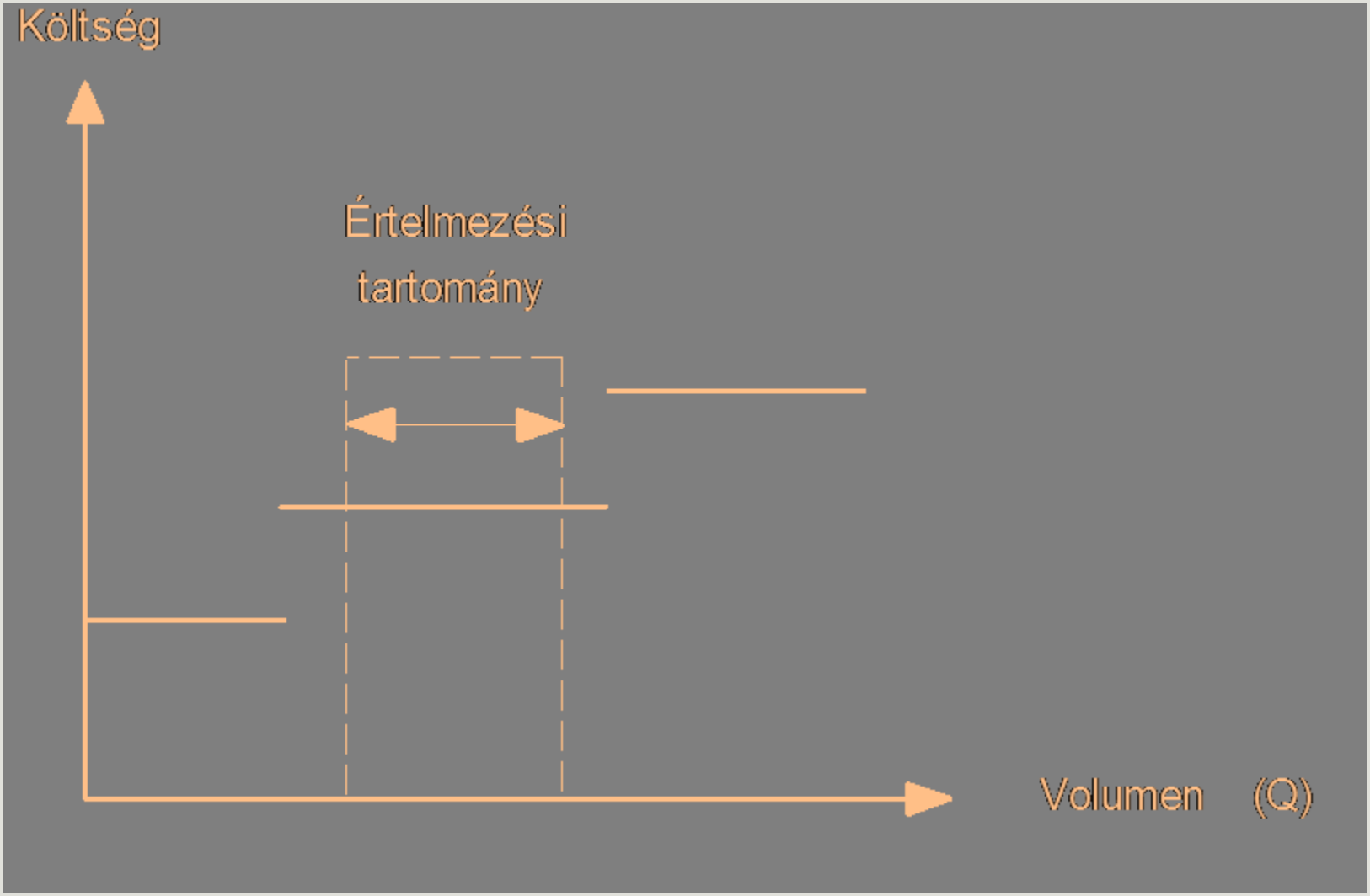
Összetettség szerint

Egyszerű költségek: anyag, bér, bérek járuléka.

Összetett: rezsi (általános költségek).

Termelési volumenhez való viszony szerint

Fix vagy állandó költségek: amely költségek a termelés volumenétől bizonyos határok között függetlenek, állandó költségeknek nevezzük. Ezek nulla kibocsátásnál is felmerülnek.

Költség
Értelmezési
tartomány
Volumen (Q)

Termelési volumenhez való viszony szerint

Változó költségek: azok a költségek, melyek a termelési volumen változásától függnek.

Változó költségek

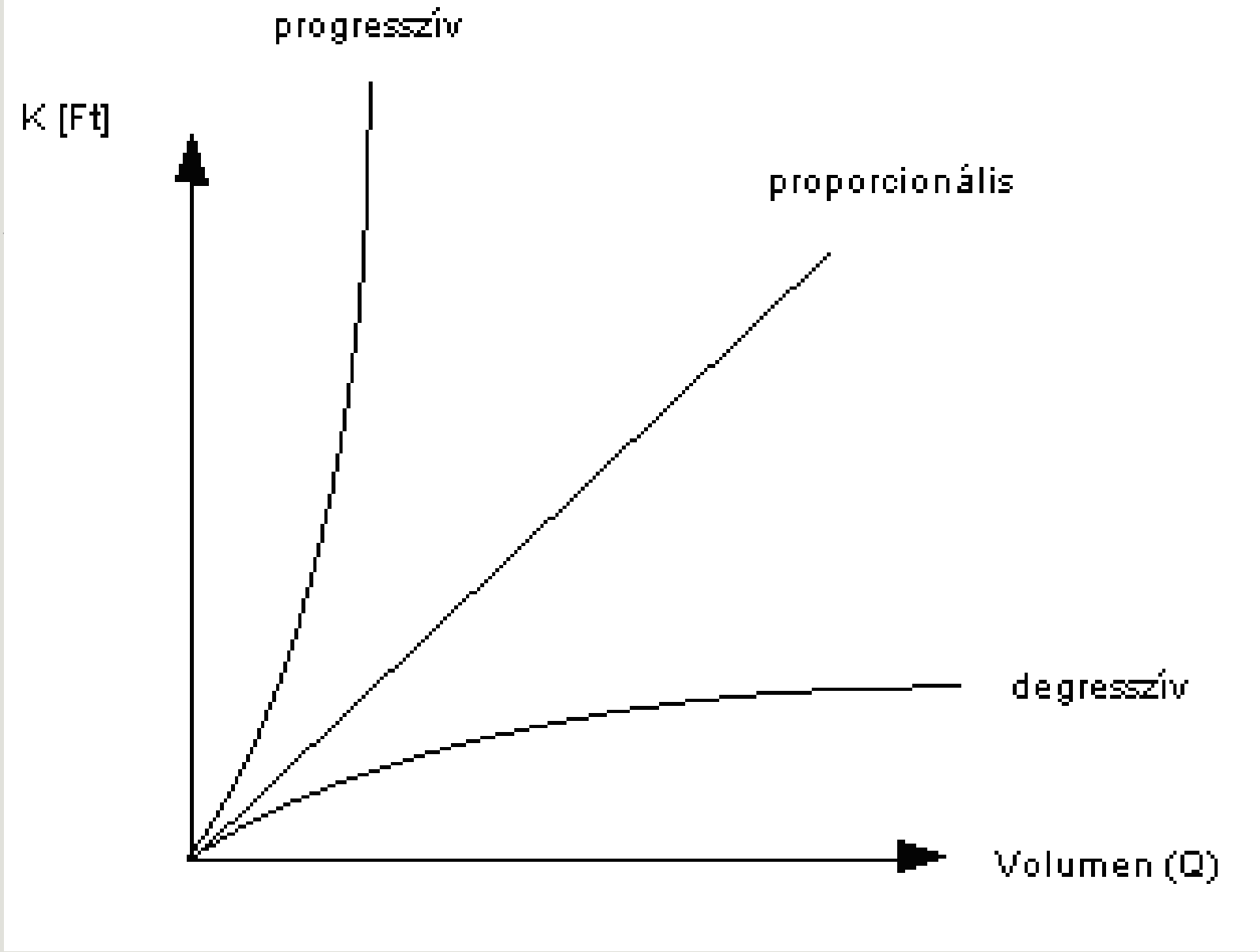
Proporcionálisan (lineárisan) változó: a termelés változásával egyenes arányban változik (pl.: közvetlen anyagköltség).

Változó költségek

Progresszíven változó: a költség növekedése a termelés mennyiségi növekedését meghaladja (pl: túlóra).

Változó költségek

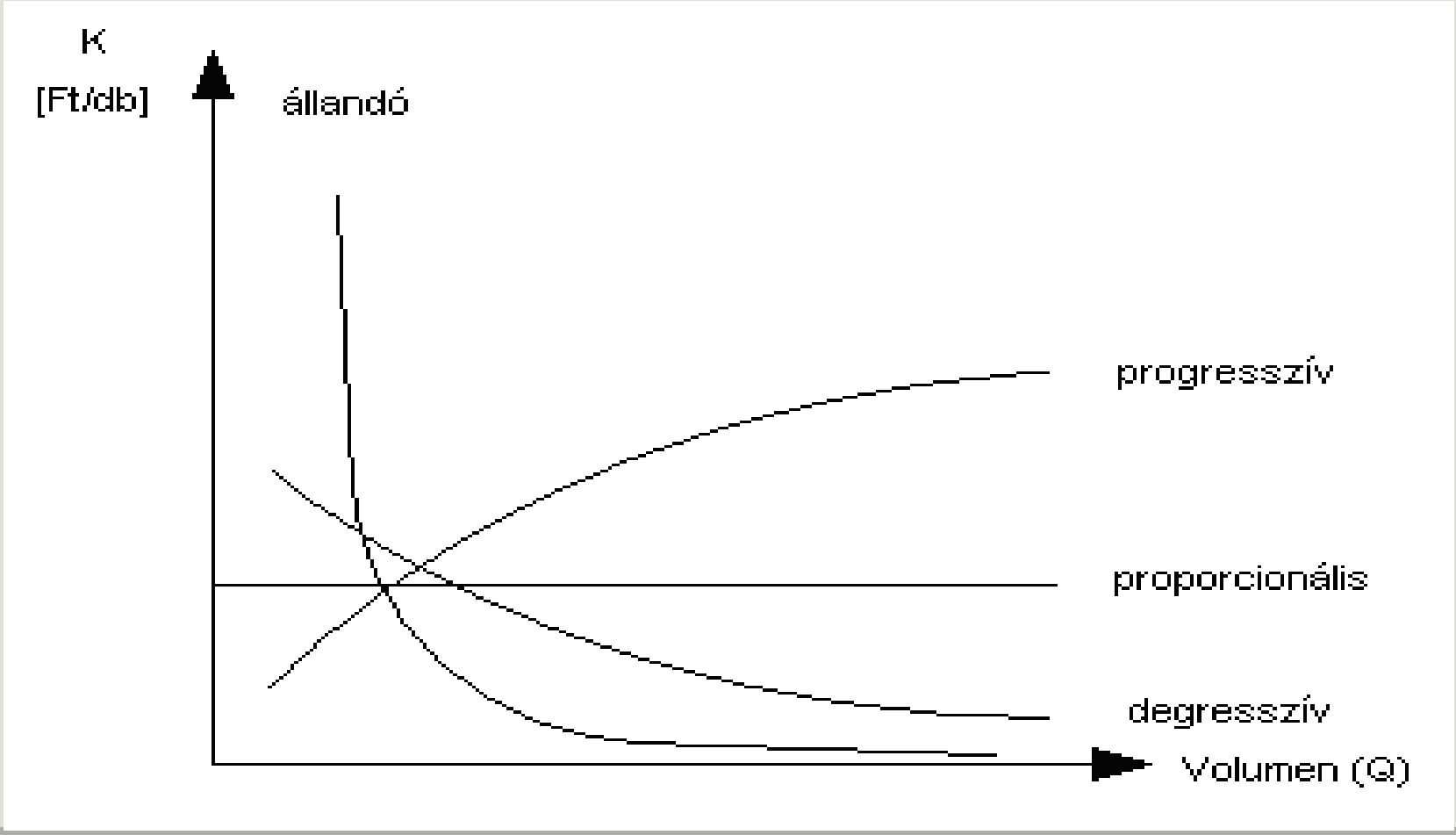
Degresszíven változó: a termelésnövekedés mértéke a költségnövekedést meghaladja (pl.. gépek üzemeltetési költsége).

progresszív
K [Ft]
proporcionális
degresszív
Volumen (Q)

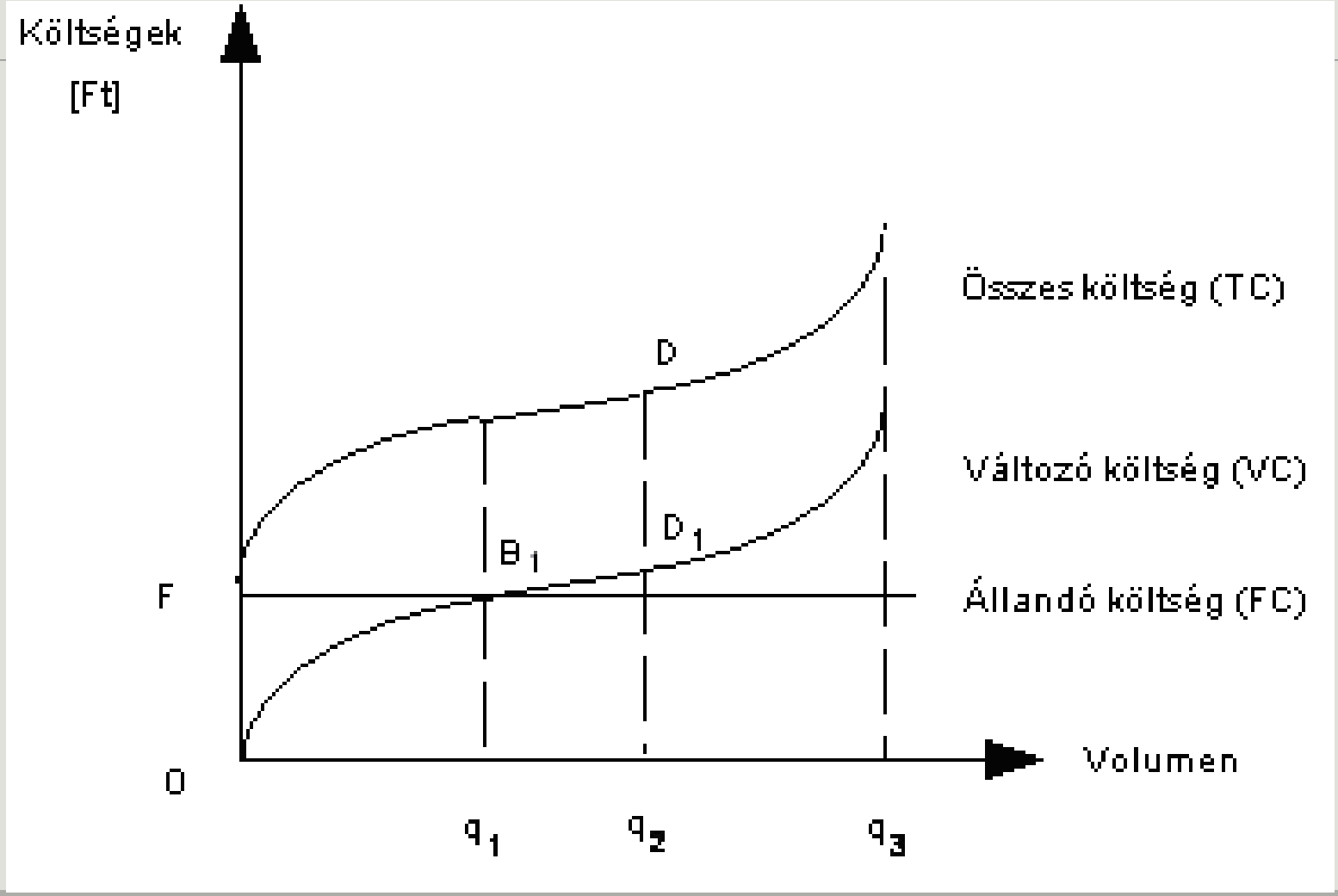
Egységköltségek alakulása

a **proporcionálisan változó költségek** egységekre jutó része állandó, az **állandó költségeké** pedig csökkenő. A vállalat összes költsége egy termékre nézve lehet **proporcionális, progresszív** vagy **degresszív**

Egységköltségek alakulása

A vállalat összes költsége rövid távon:

Elszámolás módja szerint

Közvetlenül elszámolható: egyértelműen megállapítható, hogy melyik költségviselőt milyen mértékben terheli.

Elszámolás módja szerint

Közvetetten elszámolható: felmerülésük időpontjában nem határozható meg, hogy melyik költségviselővel van kapcsolatban, csak a felmerülés helye meghatározható.

Gazdasági tartalom szerint

Alapköltség: közvetlenül elszámolható.

Általános költség: rezsi.